

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Володимир Данилюк**, 1999 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2022 році Київський національний університет культури і мистецтв за спеціальністю «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», працює викладачем кафедри тележурналістики та майстерності актора в Київському національному університеті культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Культурологія».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Київського національного університету культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ від «26» січня 2026 року № 4-о, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради: **Ганна Чміль**, доктор філософських наук, професор, професор кафедри режисури кіно і телебачення Київського національного університету культури і мистецтв.

Рецензентів:

Алла Медведєва, кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри тележурналістики та майстерності актора Київського національного університету культури і мистецтв;

Михайло Барнич, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри тележурналістики та майстерності актора Київського національного університету культури і мистецтв.

Офіційних опонентів:

Галина Погребняк, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри режисури та акторської майстерності імені народної артистки України Лариси Хоролець Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв;

Олександр Безручко, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри кіно-, телемистецтва Приватного вищого навчального закладу «Київський університет культури»,

на засіданні «12» березня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» **Володимиру Данилюку** на підставі публічного захисту дисертації «Українське ігрове кіно як чинник консолідації суспільства та утвердження громадянської ідентичності» за спеціальністю 034 «Культурологія».

Дисертацію виконано у Київському національному університеті культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: **Марина Пашкевич**, кандидат культурології, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, доцент кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою із дотриманням вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 (зі змінами). У дисертації *уперше*:

– розроблено та обґрунтовано комплексний аналітичний підхід до вивчення кінематографа як чинника суспільної консолідації та утвердження громадянської ідентичності, що охоплює три взаємопов'язані аспекти: символічне конструювання (нарративні стратегії), механізми впливу (ідентифікація та емоційне залучення) та соціальний ефект (внутрішня єдність, міжнародна суб'єктність та інституціоналізація);

– концептуалізовано українське ігрове кіно періоду 2014–2025 рр. як інструмент формування проектної громадянської ідентичності, що забезпечує перехід суспільства від стану пасивної адаптації до свідомого творення власного майбутнього в умовах екзистенційних викликів і постає однією з ключових передумов суспільної консолідації в умовах екзистенційних викликів;

– виявлено та проаналізовано «гносеологічний розрив» між універсалістськими моделями західних теорій (постколоніалізм, медіафілософія) та унікальним досвідом української деколонізації в умовах триваючої війни, що дало змогу обґрунтувати необхідність контекстуально чутливого використання аналітичного інструментарію;

удосконалено:

– положення щодо еволюції екранного героя в сучасному культурному дискурсі: доведено перехід від архетипових схем «героя-жертви» до постаті «відповідального громадянина», що маркує трансформацію етичних моделей в українському соціумі від пасивності до індивідуальної відповідальності за колективну долю;

– уявлення про кінематограф як інструмент безпекового та державотворчого значення, де деколонізація пам'яті та реінтерпретація національних постатей розглядаються як створення захисного когнітивного бар'єра проти чужорідних пропагандистських наративів;

– підходи до розуміння «м'якої сили» кінематографа, яка через конвертацію естетичного капіталу в міжнародну підтримку трансформує символічний ресурс фільму в інструмент інституційної адвокації національних інтересів на світовій арені;

дістало подальший розвиток:

– застосування стратегій «опозиційного декодування» (за С. Голлом) стосовно сучасного кінотексту, що дало змогу виявити механізми демістифікації радянсько-російських ідеологічних конструктів та їх заміщення автентичними національними наративами;

– теоретичне осмислення гендерної інклюзивності в українському ігровому кіно як механізму горизонтальної консолідації, де трансформація жіночих образів (від об'єктів захисту до активних суб'єктів опору) відображає становлення інклюзивної національної свідомості;

– аналіз процесів інституціоналізації культурної адвокації, що виявляється у формуванні зрілої професійної спільноти та інтеграції українських смислових конструктів у загальноєвропейський ландшафт через механізми міжнародної копродукції.

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, 1 стаття у виданні, віднесеному до міжнародної наукометричної бази Scopus, 5 – праць апробаційного характеру, 1 стаття, що додатково висвітлює зміст дисертації:

1. Sharolapova N., **Danyliuk V.**, Krasnenko O. Innovative Way of Cinema Development. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*. 2021. Т. 4. № 2. С. 233–243. <https://doi.org/10.31866/2617-2674.4.2.2021.248696>

Здобувачем здійснено аналіз попередніх праць з досліджуваної теми, опрацьовано список використаних джерел, визначено новизну дослідження, підбито висновки.

2. Данилюк В. П. Ігрове кіно про російсько-українську війну (2014–2024 роки). *Культурологічний альманах*. 2024. № 4. С. 319–326. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.4.38>

3. Данилюк В. П. Наративи в ігровому кіно: сутність, значення і контекст російсько-української війни. *Питання культурології*. 2025. Вип. 45. С. 90–108. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.45.2025.325037>

4. Данилюк В. П. Українське ігрове кіно як інструмент культурної

дипломатії та каталізатор громадських дискусій. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2025. № 2. С. 131–139. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338917>

5. Bondarets N., **Danyliuk V.**, Zhuravliova T., Nosenko O., Parokonnyi A. The Influence of War on the Evolution and Themes of Ukrainian Cinema. *International Journal on Culture, History, and Religion*, 2025. Vol. 7 (SI1). P. 985–1008. <https://doi.org/10.63931/ijchr.v7iSI1.360>

Здобувачем проаналізовано фільми на воєнну тематику під час російсько-української війни, виявлено їх особливості, підбито підсумки.

6. Данилюк В. П. Воєнна тематика в українському ігровому кіно. *Актуальні проблеми сучасності. Молодіжна наука 2024* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Київ, 08–09 листоп. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 27–29. <https://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2025/01/moloda-nauka.pdf>

7. Данилюк В. П. Роль ігрового кіно у вихованні патріотизму в умовах російсько-української війни. *Мистецтвознавство. Культурологія. Медіапедагогіка* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 17 груд. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. Т. 2. С. 33–37.

8. Данилюк В. П. Кінематографічні герої як відображення громадянської свідомості. *Наукові тренди постіндустріального суспільства* : зб. наук. пр. з матер. X Міжнар. наук. конф., м. Рівне, 12 верес. 2025 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С. 220–223.

9. Данилюк В. П. Трансформація культурної спадщини в наративах українського кіно. *Розвиток наук в умовах нової реальності: проблеми та перспективи* : зб. наук. пр. з матер. V Міжнар. наук. конф., м. Тернопіль, 19 верес. 2025 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С. 178–181.

10. Данилюк В. П. Українське кіно як суспільний феномен: теоретичний аналіз. *Theory and Practice of Modern Science* : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the X International Scientific and Theoretical Conference, Sept. 26, 2025. Kraków, Republic of Poland : International Center of Scientific Research, 2025. P. 120–123.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Ганна Чміль, доктор філософських наук, професор, Київський національний університет культури і мистецтв, професор кафедри режисури кіно і телебачення. Оцінка позитивна, без зауважень.

Алла Медведєва, кандидат мистецтвознавства, професор, Київський національний університет культури і мистецтв, завідувач кафедри тележурналістики та майстерності актора. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У роботі зосереджено увагу на воєнних та історичних драмах, проте недостатньо висвітлено роль масових жанрів (комедії, мелодрами), що дещо звужує загальну картину процесів консолідації.

2. Використання концепції «місце пам'яті» П. Нора потребувало б чіткішого розмежування між суто екранним образом та його реальним перетворенням на ключову точку пам'яті в соціальному просторі.

Михайло Барнич, кандидат мистецтвознавства, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, доцент кафедри тележурналістики та майстерності актора. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Автор робить акцент на державній підтримці кіно, що подекуди «затіняє» роль незалежних митців та волонтерських спільнот, які часто є першоджерелами смислів у сучасному кінопроцесі.

2. З огляду на те, що дослідження охоплює період до 2025 року, існує певна ймовірність того, що трансформація кінопроцесу після завершення активної фази війни може скоригувати частину висновків.

Галина Погребняк, доктор мистецтвознавства, професор, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, професор кафедри режисури та акторської майстерності імені народної артистки України Лариси Хоролець. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Підрозділ 2.3 «Основні наративи в українському ігровому кіно» вирізняється ґрунтовним оглядом трактувань поняття «наратив», однак для посилення методологічної чіткості доцільно було б більш виразно окреслити авторське розуміння цього терміна як базове для подальшого аналізу, а також чіткіше розмежувати поняття «наратив», «стратегічний наратив», «гранд-наратив», «національний наратив», які подекуди постають як семантично близькі. Таке уточнення, на наше переконання, сприятиме концептуальній прозорості дослідження й посиленню аналітичного інструментарію.

2. Питання про співвіднесення стратегічного наративу з концепцією Ж. Лакана як варіації «гранд-наративу» видається нам дискусійним, тому з метою посилення теоретичної виваженості роботи дисертантові доцільно було б уточнити це положення або розширити його філософське обґрунтування, зважаючи на те, що категорія «метанаративу» в науковому дискурсі найчастіше асоціюється з концепцією Ж.-Ф. Ліотара.

3. У тексті роботи представлено низку знакових стрічок, однак автором не завжди пояснюється принцип їх відбору. Дисертантові варто було би

уточнити, чи йдеться про репрезентативну вибірку, фестивальні успіхи, касові показники чи суспільний резонанс.

4. Підрозділ 3.2 «Державна підтримка кіноіндустрії як механізм соціокультурної консолідації суспільства» вирізняється ґрунтовністю джерельної бази та детальним аналізом нормативно-правових актів, однак для посилення наукової переконливості доцільно було б частково скоротити описову складову (зокрема розлогі переліки посад, прізвищ і процедурних деталей) та натомість чіткіше структурувати матеріал навколо авторських аналітичних висновків щодо впливу державної підтримки на процеси соціокультурної консолідації. Крім того, з огляду на заявлену проблематику підрозділу, варто було б розширити емпіричний компонент – зокрема, доповнити нормативний аналіз конкретними прикладами впливу підтриманих фільмів на суспільний резонанс, рецепцію аудиторії або міжнародну репрезентацію України, що дозволило б більш аргументовано обґрунтувати тезу про консолідаційний потенціал кіно.

5. Попри безперечну наукову цінність підрозділу 3.2, можна було б рекомендувати певне посилення його аналітичної глибини: поряд із переконливою фіксацією позитивної динаміки державної політики доцільно окреслити й наявні дискусійні аспекти та виклики (зокрема можливі ризики ідеологізації, залежності індустрії від бюджетних ресурсів, питання прозорості процедур), що сприятиме більш збалансованому поєднанню описового й критично-рефлексивного рівнів дослідження; водночас варто було б уточнити співвідношення ключових понять («консолідація суспільства», «культурна безпека», «інформаційний суверенітет», «громадянська ідентичність») і чіткіше окреслити механізм переходу від інструментів державної підтримки до їхнього соціокультурного ефекту.

Олександр Безручко, доктор мистецтвознавства, професор, Приватний вищий навчальний заклад «Київський університет культури», завідувач кафедри кіно-, телемистецтва. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У дисертації українське ігрове кіно розглядається як інструмент «м'якої сили» та чинник міжнародної культурної присутності України. Водночас дискусійним залишається питання сталості цього впливу: чи не зумовлений успіх окремих українських фільмів насамперед актуальністю теми війни та підвищеною увагою світової спільноти до України, що може мати тимчасовий характер.

2. Автор наголошує на консолідаційному потенціалі українського кіно в умовах державної підтримки галузі. Разом із тим потребує додаткового уточнення проблема фінансової залежності кіноіндустрії від держави та

можливих ризиків ідеологізації або обмеження художньої автономії кінотворництва за таких умов.

3. У роботі простежується тенденція до раціоналізації образу ворога в сучасних українських ігрових фільмах. Однак викликає сумнів, чи є така стратегія ефективною для масового глядача, який у ситуації війни часто очікує більш емоційно однозначних та поляризованих образів, а не складних аналітичних моделей.

4. Окремі положення дисертації, присвячені ролі комедії як інструменту подолання «емоційної втоми» суспільства, можуть виглядати суперечливими щодо основної тези про провідну роль драматичного наративу у процесах національної консолідації та формування громадянської ідентичності.

Результати відкритого голосування:

«За» п'ять членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Володимиру Данилюку** ступінь доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 034 «Культурологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Ганна ЧМІЛЬ